

وقتی حکام قاجار وبا را از سر پرخوری می دانستند!

۳۰ اردیبهشت ۱۴۰۱ ساعت ۱۲:۰۷

شب در حضور شاه بودیم. حکیم الممالک که از آن تعلقات خنک دارد بنا کرد به شکر کردن، که الحمدالله بزیر سایه شاه نه وبا داریم به بلا، نه جنگ داریم و نه منگ.

مسئله انتشار بیماری همه گیر وبا در دوران قاجار که با قحطی نان و ارزاق مردم نیز همراه شد از جمله بحران‌هایی بود که در این سلسله بوجود آمد. حکام علنا مباحث آشکار را پنهان می کردند و حتی انتشار وبا را مایه تنبیه مردم می دانستند. در همین رابطه، اعتمادالسلطنه دو نمونه می آورد، می نویسد: «شب در حضور شاه بودیم. حکیم الممالک که از آن تعلقات خنک دارد بنا کرد به شکر کردن، که الحمدالله بزیر سایه شاه نه وبا داریم به بلا، نه جنگ داریم و نه منگ.» و روز دیگر «سر ناهار بودیم. سیدعبدالکریم خان برادر انیس الدوله که از طهران آمده بود به شاه قسم میخورد که در تهران وبا نیست، اما به من اشاره می کرد که هست و شدت هم دارد.» از ترس اهل دولت می گفتند: «وای گیلان از «پر خوردن و سختی هواست، در خراسان هم بجهت اراجیف و تخلف گوئی» است. عبدالحسین فرمانفرما مدعی بود که در کرمان هرگز و با نیامده» بود. در همین سال برخی از حکام از اینکه وبا بجای ایشان دمار از روزگار خلق بر می آورد اظهارخوشنودی هم می کردند حاکم استر آباد نوشت: «ناخوشی و با در شهر ودهات استر آباد فی الجمله شدتی دارد.. کاری می کند بد نیست. انشاء الله در میان ایلات کارسازی درست خواهد کرد.

در ۱۲۸۷ سال قحطی معروف که و با هم به دنبالش آمد و لطمه شدید به مملکت زد، دریک گفتگوی تلگرافی میان ناصرالدین شاه و کار گزاران دولت این دروغ های رسمی مبادله گشت:

از کرمانشاه شاه از احوال عمومی پرسید:

جواب: احوالها خیلی خوب است، تازه که قابل عرض همایون باشد هیچ نیست.. دزدهائی که قرار بود سردار بگیرد گرفته... یک نفر رعیت ایران بود دستش را بریده اند. حالت نان در همه جا مزاجی گرفته، علی الخصوص قم و کاشان، که گندم وفور دارد. از هرجهت امنیت و آسودگی حاصل است.. طهران کمال نظم و وفور را دارد جنس بقاعده به انبارها می رسد. بهیچ قسم از از طهران نگرانی نداشته باشید.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/48736/حکام-وقتیا-قاجار-ویا-خوری-سر-وبا-قاجار-حکام-وقتیا/48736>